

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 455/2012-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Daňového úradu Košice, Rozvojová 2, Košice, vedenú pod sp. zn. Rvp 6544/2012 a sťažnosť Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, Vazovova 2, Bratislava, vedenú pod sp. zn. Rvp 6554/2012, právne zastúpených Mgr. Z. T., V., zamestnankyňou odboru právnych služieb Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 R 5/2011 a jeho uznesením č. k. 26 R 5/2011-2072 zo 4. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 6544/2012 a sp. zn. Rvp 6554/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 6544/2012.

2. Sťažnosti p r i j í m a na ďalšie konanie.

3. O d k l a d á vykonateľnosť právoplatného uznesenia Okresného súdu Košice I č. k. 26 R/5/2011-2072 zo 4. mája 2012.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2012 doručená sťažnosť Daňového úradu Košice, Rozvojová 2, Košice (ďalej len „daňový úrad“), a 18. júla 2012 sťažnosť Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, Vazovova 2, Bratislava (ďalej len „finančné riaditeľstvo“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou zhodne namietali porušenie základného práva vlastniť majetok zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 R 5/2011 a jeho uznesením zo 4. mája 2012.

Podľa názoru sťažovateľov k porušeniu označených práv malo dôjsť uznesením okresného súdu sp. zn. 26 R 5/2011 zo 4. mája 2012, ktorým potvrdil reštrukturalizačný plán spoločnosti F., a. s., K.(ďalej aj „dlžník“), schválený na schôdzi konanej 19. apríla 2012 a súčasne ukončil reštrukturalizáciu dlžníka. Sťažovatelia v tejto súvislosti uviedli, že *„v právnej veci povolenej reštrukturalizácie o návrhu dlžníka: F., a. s... na potvrdenie reštrukturalizačného plánu podáva Ústavnému súdu SR... sťažnosť proti Okresnému súdu Košice I, pretože sa domnieva, že Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 4. 5. 2012, sp. zn. 26 R/5/2011, zverejneného v Obchodnom vestníku SR dňa 14. 5. 2012, v právnej veci povolenej reštrukturalizácie o návrhu dlžníka F., a. s. na potvrdenie reštrukturalizačného*

plánu, ktorým bol reštrukturalizačný plán dlžník F., a. s. potvrdený a reštrukturalizácia ukončená... boli porušené jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 3 Ústavy SR, práva na ochranu majetku podľa článku 20 Ústavy SR a článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“.

Čo sa týka procesnej spôsobilosti na podanie sťažnosti ústavnému súdu, sťažovatelia okrem iného uviedli, že „... poskytnutie Ústavou SR garantovanej ochrany účastníka konania nemôže byť viazané len na neštátne fyzické a právnické osoby, a podľa názoru sťažovateľa je potrebné takúto ochranu Ústavným súdom SR poskytnúť aj štátu, ktorý má v prípadoch súdnych konaní postavenie právnickej osoby a jeho postavenie účastníka konania nie je postavením vrchnostenským, ale musí mať rovnaké práva a povinnosti ako všetci ostatní účastníci súdneho konania...“.

K porušeniu základného práva zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 20 ústavy, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu sťažovatelia okrem iného uviedli, že okresný súd sa „vo svojom rozhodnutí... dostatočne nevysporiadal so svojou povinnosťou posúdiť súlad reštrukturalizačného plánu so spoločným záujmom veriteľov, ktorý by... mal v sebe zahŕňať aj právo na rovnaké postavenie účastníkov reštrukturalizačného konania vyplývajúce z článku 47 ods. 3 Ústavy SR a zároveň z ustanovenia § 6 ZKR, podľa ktorého zvýhodňovanie niektorých veriteľov je neprípustné a veritelia s rovnakými právami majú pri riešení úpadku dlžníka rovnaké postavenie (všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi rovní)“. Podľa názoru sťažovateľov je preto zrejmé, že v danom prípade „došlo v celom procese reštrukturalizácie k zvýhodneniu len určitej skupiny veriteľov - akcionárov príjemcu štátnej pomoci a ich záujem a pohľad na výhodnosť reštrukturalizačného plánu bol jediným kritériom pre rozhodovanie súdu. Takýmto postupom súdu došlo k porušeniu práva na ochranu majetku SR ako aj k porušeniu princípu rovnakého postavenia účastníkov konania.“.

K porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľa uviedli, že jeho „*Obsahom... je aj právo účastníka konania... na rozhodnutie, ktorého dôvody vydania sú zjavné a zreteľné a založené na nestrannom posúdení predmetu konania v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi...*“. Napriek tomu, že v reštrukturalizačnom konaní bola uplatnená požiadavka daňového úradu podľa európskeho práva, sa okresný súd vo svojom rozhodnutí riadne nevysporiadal so všetkými podmienkami potvrdenia reštrukturalizačného plánu „*nerespektujúc prednosť komunitárneho práva pred vnútroštátnym právnym poriadkom...*“.

Pokiaľ ide o výklad a ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o reštrukturalizácii“) okresným súdom, sťažovateľa takisto poukázali na skutočnosť, že „*Ústavné konformný výklad ustanovení ZKR... musí zohľadňovať povinnosť určenú Slovenskej republike v rozhodnutí Komisie v súlade s príslušnými normami EÚ a judikatúrou ESD v nadväznosti na článok čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého SR dodržiava a uznáva svoje medzinárodné záväzky a s čl. 7 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého majú právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie prednosť pred zákonmi SR ako aj princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej.*“.

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažností na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 R/5/2011 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na rovnosť účastníkov konania podľa článku 47 ods. 3 Ústavy SR a právo na ochranu majetku sťažovateľa podľa článku 20 Ústavy SR a článku 1 ods. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

2. Uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 26 R/5/2011 zo dňa 4. 5. 2012 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

Sťažovatelia zároveň navrhli, aby ústavný súd rozhodol aj o odložení vykonateľnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 26 R 5/2011 zo 4. mája 2012 až do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, a taktiež, aby sa neriadil poradím doručenia ústavnej sťažnosti a rozhodol o nej prednostne „*v súlade s naliehavosťou veci vyplývajúcej z rozhodnutia Komisie o povinnosti Slovenskej republiky vymôcť nezákonne poskytnutú štátnu pomoc okamžite a rýchlo*“.

II.

Podľa ustanovenia § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Podľa ustanovenia § 112 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 6544/2012 a sp. zn. Rvp 6554/2012 vyplýva, že predmet oboch sťažností vecne súvisí s postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 R 5/2011 a jeho uznesením zo 4. mája 2012 v právnej veci povolenej reštrukturalizácie dlžníka F., a. s., ktorým bol reštrukturalizačný plán dlžníka potvrdený a reštrukturalizácia bola ukončená. Predmetom sťažností sťažovateľov je namietané porušenie označených práv v totožnom konaní, pričom ich sťažnosti sú po formálnej aj obsahovej stránke takmer identické.

Na základe uvedeného ústavný súd v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol, že veci vedené na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 6544/2012 a sp. zn. Rvp 6554/2012 spája na spoločné

konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 6544/2012, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Ústavný súd pri konaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd preto v rámci predbežného prerokovania skúmal, či došlo k splneniu zákonných podmienok prijatia sťažností sťažovateľov na ďalšie konanie.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností zistil, že sťažnosti sťažovateľov spĺňajú všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom predpísané v § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti, ktoré sú pre konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb ustanovené v § 50 citovaného zákona, a pretože nie sú dôvody na ich odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol o ich prijatí na ďalšie konanie, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia. Vychádzal pritom tiež zo svojej judikatúry, v súlade s ktorou má každý účastník konania právo na to, aby každý spor alebo iná právna vec pred vnútroštátnym súdom sa rozhodovala na základe správneho a adekvátneho právneho základu. Je pritom nepochybné, že „od 1. mája 2004 tvoria súčasť zodpovedajúcej právnej základne konania a rozhodovania vnútroštátnych súdov aj právne pravidlá únie“ (IV. ÚS 206/08, III. ÚS 63/06).

Ústavný súd nemôže obísť skutočnosť, že sťažovateľmi sú telesá štátu. V tomto smere sú vznášané legitímne pochybnosti tak z prostredia praxe, ako aj z prostredia akademického o tom, či môžu byť sťažovateľmi v konaní o ústavnej sťažnosti. Ústavný súd nijak nadšene nepodporuje orgány štátu ako sťažovateľov. Popieral by tak svoje poslanie a zmysel. Takéto prípady sú a musia ostať raritné.

Pre účely uznesenia o prijatí na ďalšie konanie ústavný súd uvádza, že nadväzujúc na vec vedenú pod sp. zn. II. ÚS 501/2010 považuje posudzovanú vec za veľmi špecifickú jednak tým, že jej jadrom je otázka vymáhania neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci, a zároveň tým, že sťažovatelia – orgány štátu ako veritelia v súdnom (civilnom) konaní o reštrukturalizácii nevystupujú klasicky vrchnostenským spôsobom.

Pre spojenie vecí sa ústavný súd rozhodol aj z toho dôvodu, že tak finančné riaditeľstvo, ako aj daňový úrad zastupujú jednu entitu, štát, teda ich rola (pozícia) v danej veci do určitej miery splýva, a preto sa nezdalo vhodné v danej fáze konania odmietnuť sťažnosť voči jednému z telies – organizačných jednotiek štátu. Je nepochybné, že tieto

problémy vznikajú z neobvyklosti postavenia sťažovateľov. Ústavný súd sa k otázkam *ratione personae* vyjadrí aj v meritórnom rozhodnutí – náleze.

K návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení

Ústavný súd návrhu sťažovateľov na rozhodnutie o dočasnom opatrení, ktorým sa odkladá vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu, vyhovel, pretože dospel k záveru, že odklad vykonateľnosti tohto rozhodnutia nie je v rozpore s verejným záujmom, takže v okolnostiach danej veci sú splnené podmienky § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Realizácia napadnutého rozhodnutia by pre sťažovateľov mohla znamenať väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti, pretože slobodná sféra prijímateľa štátnej pomoci nemôže byť dotknutá nad mieru vrátenia nelegálne poskytnutej nenárokovej štátnej pomoci, čo je pre prijímateľa predvídateľné.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto otázke rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2012